

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

ŚCIŚLE TAJNE

Warszawa, dn. 30. III. 1922 r.

8563 T₂

Rov

TAJNE

Oddział II.

N° 2702 / II. Inf/II.3.

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

Tel. wewn. Nr. 137.

Przedkładam do wiadomości informacje, nadesłane przez Attache wojskowego w Paryżu, o akcji rosyjskich kół emigracyjnych w związku z konferencją genueńską.

1 załącznik.

Otrzymują:

Adjutantura Generalna
Gabinet Ministra
Szef Sztabu Gen.
H. S. Z. - D. V. i D. VII.
Attache wojsk. w Moskwie, Rydze,
Berlnu, Helsinkach, Pradze,
Belgradzie, rtm. Dubicz.

SZEF ODZIAŁU II. SZTABU GEN.:

Ppułk p.d. 1st. Gen.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNICTWO WODZA
8563 T₂
Wpłynęło dnia 30. III 1922 roku
Wyjście dnia ..... 1922 roku
Załączników .....

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Stosunek do konferencji w Genui.

a/ Grupy konstytuancy wedle informacji otrzymanych z kół eserowskich, komitet wykonawczy grupy konstytuancy opracowuje memorandum, które ma przedłożyć na konferencji w Genui.

Memorandum ma zawierać następujące zasadnicze punkty:

- 1/ Wezwanie skierowane do wszystkich narodów, przedstawionych na konferencji, o ratunek, drogą odbudowy i pomocy żywnościowej, ginącej Rosji.
- 2/ Akcja ratunkowa powinna mieć charakter międzynarodowy i odpowiednia kontrola musi zapewnić prawidłowy podział żywności i dostarczenie jej tym, dla których jest przeznaczona.
- 3/ Narzucenie Rosji jakichkolwiek warunków, uwłaczających jej godności narodowej, lub ograniczających jej prawa suwerenne, nawet gdyby miały być akceptowane przez obecny rząd bolszewicki, uważane są za niedopuszczalne. Żaden przyszły prawowity rząd rosyjski ich nie uzna i one spowodują zupełnie uzasadnioną nieufność kraju do tych, którzy je narzucili.
- 4/ Informacje otrzymane bezpośrednio z Rosji wskazują, że obecna władza sowiecka przeżywa moment krytyczny bliski upadku. Nawet w łonie partji komunistycznej nie ma uzgodnienia i solidarności. W tych warunkach uznanie rządu sowieckiego byłoby ze strony państw obcych ciężkim błędem. Jednakże jeżeli państwa obce uważają, że dla ulżenia niedoli ludu rosyjskiego i okazania jemu koniecznej pomocy, niezbędne jest nawiązanie oficjalnych stosunków z władzą sowiecką, a nawet prawne uznanie tego rządu, - to demokracja rosyjska nie będzie oponowała przeciwko temu.

Do powyższego memorandum mają być dodane liczne załączniki, jako to listy z Rosji i sprawozdania o sytuacji obecnej, ilustrujące wymownie, kryzys, który przeżywa rząd sowiecki.

b/ Kola kolegum posków.

Kola te mają wciąż nadzieję, że konferencja genueńska nie dojdzie do skutku. Dają się jednak skłuszyć zdania, że nawet, gdyby konferencja miała się odbyć, to i wówczas jeszcze nie może ona stanowić o losie Rosji, który zadecyduje się w zależności od rozwoju miejscowych wypadków, natomiast konferencja będzie proble-

rzem i wykaże kto jest wrogiem Rosji, a kto jej przyjacielem.

Potwierdzają się informacje, że kolegium posłów dokłada wszelkich starań, aby wpłynąć na koła angielskie i francuskie w kierunku rewizji na konferencji w Genui traktatu ryskiego, a specjalnie granicy wschodniej Polski.

Stosunek tych kół do Czech ochłódł znacznie wskutek otrzymanej informacji że rząd czeski będzie popierał na konferencji uznanie sowietów. Ta linja fix polityczna tłumaczy się zainteresowaniem niektórych polityków czeskich/nazwisk nie wymieniają/przez delegatów sowieckich.

Generał Müller opuścił Paryż 28.II. wezwany przez gen. Wrangla.

Koła prawicowe.

Koła te kolportują pogłoski, że Polska przygotowuje na wiosnę, przy pomocy Petlury nowe powstanie na Ukrainie i zamierzałyby, w razie powodzenia, rozszerzyć swoje granice.

Koła bolszewickie.

Działalność kół bolszewickich ostatnio ma przeważnie charakter handlowy. We Francji misja Ipatjewa zrobiła duże zakupy nasion Skobielew i Michajków zawierają dotychczas kontrakty z firmami angielskimi, we Francji zaś mają polecenia nawiązania bezpośrednich stosunków z przemysłem miejscowym, a nie z firmami eksportowymi. Oczekiwany jest za tydzień przyjazd z Moskwy Krasina, które ma przywieźć ostatnie instrukcje rządu sowieckiego.

Naogół koła bolszewickie zapatrują się zupełnie optymistycznie co do wyniku konferencji w Genui. Przekonani są, że nastąpi uznanie rządu sowieckiego i, że będzie udzielona Rosji znaczna pożyczka.

Przed wyjazdem do Moskwy Krasin miał się tak wyrazić o gwarancjach, których Francja domaga się od rządu sowieckiego: "jeżeli ta zabawka tak nęci francuzów, to niema racji jej odmawiać".

Michajków twierdzi, że obecnie moment krytyczny dla sowietów minął. Anglja udziela Rosji efektywną pomoc, oprócz tego sowiety otrzymały kredyt w kilku bankach i przedsiębiorstwach po zapewnieniu, danem Krasinowi przez Lloyd George'a, że w Genui nastąpi uznanie rządu sowieckiego.

Zaskuguje na uwagę ocena, przez tutejszych przedstawicieli bolszewickich, polityki francuskiej w kwestji stosunków polsko-rosyjskich.

R /Zdaniem Michajłowa w dyplomacji francuskiej, od czasu podpisania traktatu wersalskiego, ścierają się dwa kierunki. Jeden dążył do utworzenia dużej Polski, nawet kosztem Rosji, z tem, że Polska zastąpiłaby ^{na} wschodzie byłego sojusznika rosyjskiego; drugi zaś dążył do stworzenia takich warunków, w których przyjazne sąsiedzkie stosunki polsko-rosyjskie mogłyby się ułożyć.

Michajłow twierdzi, że obecnie ten drugi kierunek wziął górę na Quai d'Orsay i wszelkie próby oderwania od Rosji sowieckiej Białej Rusi lub Ukrainy, na korzyść Polski, spotkałyby zdecydowany sprzeciw ze strony francuskiej.

Dyskontując ten nastrój, Michajłow jest zdania, że możnaby nawet było uzyskać poparcie oficjalne kół francuskich dla rewizji traktatu ryskiego, przy umiejętnem postawieniu kwestji.

W tym sensie miał być przez niego wysłany ostatnio raport do Moskwy.

Związek demokratyczny wojskowych.

R 3 /Pod nazwą powyższą/demokratycznej sojuz wojennosłużaszczych/powstała w Paryżu, dzięki inicjatywie Czajkowskiego, nowa organizacja, bezwzględnie polityczna, wskaznikiem czego jest osoba założyciela i kierunku narodowo-socjalistycznego. Wobec tego, że Czajkowski pozostaje w bliskich stosunkach z przedstawicielami Masonerji francuskiej i z tych źródeł podobno otrzymuje środki dla prowadzenia działalności politycznej, można przypuszczać, że i na tę nową organizację loża masonskie będą wywierały swój wpływ i prawdopodobnie będą werbowały z niej swoich adeptów.

/Myślą przewodnią Czajkowskiego, przy tworzeniu tej nowej organizacji, miała być chęć zjednoczenia rozproszonych elementów wojskowych, demokratycznie usposobionych i niesympatyzujących ani z bolszewikami, ani ciągnących do monarchistów.

Za zgodność odpisu:

Siddeci ppr